

KLASA: UP/I-344-08/20-03/03

URBROJ: 376-08-21-07

Zagreb, 25. ožujka 2021.

Na temelju članka 12. stavka 1. točka 5. i članka 20. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17), u postupku rješavanja regulatornog spora između podnositelja zahtjeva Terrakom d.o.o., Radnička cesta 48, Zagreb, OIB: 29050776382 i protustranke Hrvatskog Telekom d.d., Radnička cesta 21, Zagreb, OIB: 81793146560 radi naplate udjela prometa u vodovima za međupovezivanje sukladno Standardnoj ponudi za usluge međupovezivanja HT-a, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti je na sjednici održanoj 25. ožujka 2021. donijelo

ODLUKU

- I. Odbija se zahtjev Terrakom d.o.o., Radnička cesta 48, Zagreb, OIB: 29050776382, protiv Hrvatskog Telekom d.d., Radnička cesta 21, Zagreb, OIB: 81793146560 radi naplate računa za 2019. te ispravnost obračuna za 2020. godinu, na ime uporabe vodova za međupovezivanje sukladno Standardnoj ponudi za usluge međupovezivanja HT-a.
- II. Obvezuju se Terrakom d.o.o. i Hrvatski Telekom d.d. u roku 30 dana od primitka ove odluke sklopiti novi dodatak Aneksu 6. Ugovora o međupovezivanju u kojoj će odrediti cijene uporabe vodova na relacijama Zagreb Radnička cesta – Zagreb Draškovićeve i Zagreb Radnička cesta – Rijeka Kozale u skladu sa metodom udjela prometa.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 23. studenog 2020. zahtjev operatora Terrakom d.o.o., Radnička cesta 48, Zagreb, OIB: 29050776382 (dalje: Terrakom) za pokretanjem postupka rješavanja spora protiv operatora Hrvatskog Telekom d.d., Radnička cesta 21, Zagreb, OIB: 81793146560 (dalje: Hrvatski Telekom) radi naplate radi naplate udjela prometa u vodovima međupovezivanje sukladno Standardnoj ponudi za usluge međupovezivanja HT-a.

Terrakom navodi da je sukladno Standardnoj ponudom za međupovezivanje nepokretne mreže HT d.d.-a od dana 1. travnja 2019. (dalje: Standardna ponuda HT-a), za realizaciju IP međupovezivanja potrebno uspostaviti vod za međupovezivanje u minimalno dvije pristupne točke i to na dva različita pristupna područja, odnosno, najmanje jednoj točki na pristupnom području Zagreb i najmanje jednoj točki na pristupnom području Rijeka.

Temeljem Odluke HAKOM-a o Uvjetima IP međupovezivanja (KLASA: UP/I-344-01/15-03/04, URBROJ: 376-11-18-15) od 14. veljače 2018., Terrakom je migraciju međupovezivanja sa TDM (eng. Time Division Multiplex, prijevod: tehnologija vremenskog multipleksa) na IP (eng: Internet Protocol) tehnologiju započeo u srpnju 2016. godine kada je realiziran IC vod od pristupne točke

Terrakoma u Zagrebu, Radnička cesta 48 do HT centrale Draškovićeve u Zagrebu. Od srpnja 2016. godine isti vod koristi se dvosmjerno za ostvareni promet obje mreže.

U periodu od 2016. pa sve do uspostave druge točke IC povezivanja u Rijeci 2019. godine, Terrakom je u više navrata pokušao dogovoriti recipročni model uspostave vodova za međupovezivanje na način da vod u Zagrebu i dalje osigurava Terrakom, dok bi IC vod u Rijeci osigurao HT prema prijedlogu Terrakoma.

S obzirom da je Terrakom vlastitom infrastrukturom operator lokalnog karaktera, a druga točka u Rijeci je određena od strane HT-a SP-om za međupovezivanje, Terrakom navodi kako u navedenom trenutku nije vidio problem niti ograničenja HT-a da isti vod osigura u sličnom troškovnom razredu kao i Terrakom za vod u Zagrebu. Terrakom je navedeno komunicirao navodeći kako recipročna realizacija vodova za međupovezivanje znači i oslobođenje od naplate udjela u vodovima za međupovezivanje jer se isti koriste u 50:50 omjeru.

Međutim, HT je prijedlog Terrakoma odbio, tvrdeći da nema mogućnosti realizacije od centrale Kozala do Radničke ceste 48, Zagreb. Kako bi zadovoljio uvjet oslobođenja od naplate udjela u vodovima za međupovezivanje, HT je ponudio realizaciju lokalnog voda na području Rijeke bez naplate. Za Terrakom u tom trenutku navedeni model je značio dodatni trošak uspostave kolokacije u Rijeci i trošak međugradskog voda od centrale Kozala, Rijeka do Terrakom pristupne točke u Zagrebu, a sve zbog određene točke spajanja od strane HT-a u SP za međupovezivanje sa nepokretnom mrežom.

Budući da HT nije prihvatio prijedlog Terrakoma da svaka strana osigura jedan vod, Terrakom je donio odluku o realizaciji vlastitog voda za međupovezivanje do drugog pristupnog područja, odnosno točke Rijeka – Kozala. Datum realizacije navedenog voda je bio 13. svibanj 2019. godine.

U kratkom narednom razdoblju Terrakom je pokrenuo zahtjev za međupovezivanje s HT pokretnom mrežom putem istih vodova za međupovezivanje. Međupovezivanje sa pokretnom HT mrežom je realizirano u srpnju 2019. godine prema uvjetima Standardne ponude za međupovezivanje s pokretnom mrežom HT-a.

Dana 03. travnja 2020. Terrakom je dostavio HT-u specifikaciju za naplatu udjela prometa u IC vodovima za 2019. godinu (ukupni promet nepokretne i pokretne mreže) te u narednom razdoblju račune za udjele prometa u IC vodovima u navedenom razdoblju.

Kako bi se izbjegle dvojbe, dana 30. travnja 2019. godine Terrakom je uputio zahtjev za mišljenjem HAKOM-u o primjeni cijena za naplatu udjela prometa u vodovima za međupovezivanje gdje su opisani problemi koji nastaju prilikom prelaska sa TDM na IP međupovezivanje, odnosno dodatnim troškovima za Terrakom. Budući da je u navedenom odgovoru HAKOM također potvrdio stajalište Terrakoma o primjeni cijena iz Standardne ponude HT-a za iznajmljene elektroničke komunikacijske vodove od 1. listopada 2015. (dalje: Standardna ponuda HT-a za iznajmljene vodove) odnosno primjene cijena za 1Gbps sučelje uz odgovarajuću udaljenost između pristupnih točaka za međupovezivanje, Terrakom je primijenio cijene iz važeće Standardne ponude za iznajmljene vodove.

Dana 24. rujna 2020. HT je dostavio prigovor na izdane račune, u kojem između ostalog navodi kako HT nikada nije tražio realizaciju predmetnih IC vodova te kako računi neće biti proknjiženi u HT poslovnim knjigama.

Terrakom zahtjevom za pokretanjem spora moli HAKOM da ustanovi kako je isti, u konkretnom slučaju, prilikom dvosmjernog korištenja vodova realiziranih od strane Operatora korisnika, ispravno obračunao udjele prometa u vodovima za međupovezivanje sukladno Standardnoj ponudi za iznajmljene vodove i to za period 2019. kao i za period prvih 6 mjeseci 2020. za koji će Terrakom ispostaviti račun nakon što HAKOM potvrdi ispravnost iste.

HT se na navode Terrakom-a očitovao dopisom od 18. prosinca 2020. navodeći da je Standardna ponuda dokument koji predviđa više mogućih načina realizacije vodova za međupovezivanje te predstavlja samo okvir za međusobni dogovor operatora. U skladu sa navedenim, Terrakom i HT su za konkretizaciju međusobnih odnosa u pogledu međupovezivanja sklopili Ugovor o međupovezivanju, kojim ugovorom je i dogovoreno da će promjene početne konfiguracije mreže povezivanja biti opisano u novom dodatku Aneksu 6. Prema tome, HT smatra da je dogovor o načinu realizacije i cijeni uporabe voda za međupovezivanje trebao biti sastavni dio navedenog ugovora. Međutim, u konkretnom slučaju navedena procedura nije ispoštovana te HT nije bio upoznat od strane Terrakom-a s njihovim cijenama uporabe vodova za međupovezivanje. Slijedom navedenog, HT ističe da na strani HT ne postoji obveza plaćanja spornih računa jer u konkretnom slučaju prethodno nije bio postignut dogovor o bitnom elementu ugovora odnosno o cijeni. HT svoje navode temelji i na odluci HAKOM-a, KLASA: UP/I-344-08/18-03/02, od 5. ožujka 2019.

Također, HT se očitovao i navode Terrakom-a o neuspjelom dogovoru recipročnog modela uspostave vodova za međupovezivanje ističući da nije moguće govoriti o reciprocitetu budući da nije moguće usporediti realizaciju lokalnog voda s realizacijom međugradskog voda. Slijedom svega navedenog, HT predlaže HAKOM-u odbaciti Terrakomov zahtjev za plaćanje računa u periodu od 7.-12. mjeseca na ime uporabe vodova u ukupnom iznosu od 304.779,00 kn kao neosnovan.

Na ovo očitovanje, Terrakom se očitovao 8. siječnja 2021. navodeći da je temelj uvjeta međupovezivanja određen Standardnom ponudom i ima jači pravni učinak od sklopljenog Ugovora o međupovezivanju, a što proizlazi i iz Općih odredbi iz Standardne ponude, točka 1.2.2. koja određuje da se sve eventualne izmjene u Standardnoj ponudi primjenjuju na već sklopljene Ugovore o međupovezivanju.

Nadalje, nastavno na tvrdnje HT-a o neprimjenjivosti recipročnog modela uspostave vodova za međupovezivanje na način da HT osigurava vod za međupovezivanje u Rijeci, a Terrakom vod za međupovezivanje u Zagrebu, Terrakom ističe kako je operator sam odgovoran za određivanje pristupih točki za međupovezivanje u svojoj mreži.

Terrakom se poziva na Standardnu ponudu HT-a u slučaju IP međupovezivanja koja određuje spajanje dva pristupna područja – pristupno područje Zagreb i pristupno područje Rijeka. Bez povezivanja navedenih pristupnih područja, ne može se ostvariti u potpunosti međupovezivanje sukladno Uvjetima IP međupovezivanja.

Dana 26. siječnja 2021. održana je u usmena rasprava na kojoj su stranke, između ostalog, dodatno obrazložile svoje dosadašnje navode. Terrakom ostaje kod svojih navoda iz samog zahtjeva te smatra da je temelj uvjeta međupovezivanja određen Standardnom ponudom HT-a, dok HT navodi da

Standardna ponuda obvezuje HT i primjenjuju se cijene kad HT vrši realizaciju vodova. Na predmetnoj raspravi, Terrakom se dodatno očitovao vezano za cijene vodova navodeći da su iste bile na snazi 2019. te se obvezao naknadno dostaviti minimalnu ponudu. Također, na navode Terrakom-a kako je HT uredno ispostavio račune za inicijalno testiranje uspostave IP međupovezivanja, bez da je tražio sklapanje dodatka ugovora te je cijene definirao na temelju Standardne ponude, HT je naveo da je Terrakom potpisao Ugovor o međupovezivanju, čiji je sastavni dio Standardna ponuda, u kojoj su definirane navedene cijene te je navedenu radnju sam tražio.

Nakon održane usmene rasprave, Terrakom je dostavio očitovanje vezano za Minimalnu ponudu, a na što se obvezao na održanoj usmenoj raspravi. U navedenom očitovanju, Terrakom je naveo da je izmijenjena Minimalna ponuda Terrakom-a objavljena 1. svibnja 2020., a u 2019. je bila na snazi stara Minimalna ponuda uvjeta međupovezivanja za završavanje poziva u Terrakom d.o.o. javnu nepokretnu komunikacijsku mrežu od dana 1. travnja 2019. (dalje: Minimalna ponuda Terrakom-a). Također, Terrakom je još jednom utvrdio da je obračunao udjele prometa u vodovima temeljem Standardne ponude za iznajmljene vodove HT-a gdje se ukupna cijena voda sastoji od dvije priključne točke te prijenosnog puta.

Nakon provedenog postupka HAKOM utvrđuje sljedeće.

Točka I. izreke

U predmetu je sporno jesu li Terrakom i HT bili u obvezi prethodno sklopiti ugovor (dodatak ugovoru), kojim bi dogovorili način realizacije i cijenu uporabe voda za međupovezivanje ili se naplata uporabe voda mogla primijeniti u skladu sa Standardnom ponude HT-a za iznajmljene vodove, temeljem već sklopljenog Ugovora o međupovezivanju među ugovornim stranama.

Terrakom smatra da je je temelj uvjeta međupovezivanja određen Standardnom ponudom i ima jači pravni učinak od sklopljenog Ugovora o međupovezivanju, a što proizlazi i iz Općih odredbi iz Standardne ponude, točka 1.2.2 koja određuje da se sve eventualne izmjene u Standardnoj ponudi primjenjuju na već sklopljene Ugovore o međupovezivanju.

Prije svega, HAKOM ističe da se Standardnom ponudom HT-a za iznajmljene vodove utvrđuju uvjeti i cijena pružanja usluge veleprodaje iznajmljenih elektroničkih komunikacijskih vodova, a koju HT nudi operatorima korisnicima.

Iako je istom propisano da se izmjene i dopune Standardne ponude primjenjuju na postojeće ugovore o međupovezivanju, navedeno se odnosi samo na situacije u kojima je između ugovornih strana nesporno postignut dogovor oko uporabe vodova za međupovezivanje te cijena istih. Međutim, u konkretnom slučaju to je izostalo.

HAKOM je također izvršio Uvid u Ugovor o međupovezivanju sa dopunama sklopljen između Hrvatskog Telekom d.d.-a i Voljatel telekomunikacija d.o.o. (pravni prednik Terrakom-a) sklopljen 19. kolovoza 2011. (dalje: Ugovor) te Aneks 6. Mrežni segment međusobnog povezivanja (dalje: Aneks). Temeljem čl. 12. Ugovora proizlazi da je za valjanost izmjena i dopuna utvrđen obvezan pisani oblik i potpis ovlaštenih predstavnika obje ugovorne strane. Također, pripadajućim Aneksom 6. Ugovora utvrđuje se da će promjena početne konfiguracije mreže povezivanja biti opisana novim dodatkom Aneksa 6. Imajući u vidu da ne postoji sporazum o načinu realizacije i cijeni uporabe voda za međupovezivanje odnosno navedeno ne proizlazi niti iz Ugovora niti iz Aneksa te da je među

strankama sporan način obračuna cijena uporabe vodova za međupovezivanje, Terrakom je bio u obvezi ugovoriti način obračuna cijena uporabe vodova za međupovezivanje.

Nadalje, ispravno HT tvrdi da uopće nije bio upoznat sa cijenama uporabe vodova za međupovezivanje jer je Terrakom cijene svojih vodova naveo tek u Minimalnoj ponudi objavljenoj 1. svibnja 2020. Naime, u 2019. je na snazi bila stara Minimalna ponuda koja ne sadrži cijene vodova za međupovezivanje.

Slijedom svega navedenog, a temeljem dostavljene dokumentacije te provedenog postupka nedvojbeno proizlazi da Terrakom nije imao pravnu osnovu za izdavanje računa br.: 56361/TER03/1 i 49223/TER03/1 na ime uporabe vodova za međupovezivanje za 2019. godinu niti ima pravnu osnovu za naplatu istih računa za prvih šest mjeseci u 2020. godini jer sporazum o načinu realizacije i cijeni uporabe voda za međupovezivanje ne proizlazi niti iz Ugovora niti iz Aneksa te je odlučeno kao u točki I. izreke.

Točka II. izreke

Međupovezivanje je fizičko i logičko povezivanje mreža dvaju operatora u svrhu razmjene prometa radi osiguravanja komunikacije između krajnjih korisnika tih operatora. Obveza međupovezivanja proizlazi iz obveze pristupa propisane Analizom tržišta veleprodajnog završavanja poziva u vlastitoj javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji (KLASA: UP/I-344-01/18-03/02; URBROJ: 376-11-19-24; od 22. veljače 2019). koju je donio HAKOM. Iz iste Analize, iz obveze transparentnosti, proizlazi objava i primjena Standardne ponude za međupovezivanje HT-a, odnosno Minimalne ponude za međupovezivanje drugih operatora, kojima se pobliže uređuju uvjeti i načini pružanja usluge međupovezivanja. Obzirom da je nova tehnologija pružanja usluga temeljena na IP mreži, u svrhu prelaska operatora na novu tehnologiju i smanjenja troškova, prešlo se sa zastarjele TDM tehnologije na novu IP tehnologiju, pa u tom smislu i na prelazak s TDM međupovezivanja na IP međupovezivanje.

IP međupovezivanje regulirano je Odlukom HAKOM-a kojom se utvrđuju uvjeti IP međupovezivanja. Kako je gore pojašnjeno, uvjeti IP međupovezivanja propisani su Standardnom ponudom HT-a i Minimalnom ponudom uvjeta Terrakoma.

Standardnom ponudom HT-a se propisuje da je za realizaciju IP međupovezivanja potrebno uspostaviti vod za međupovezivanje u minimalno dvije pristupne točke i to na dva različita pristupna područja, najmanje jednoj točki na pristupnoj području u Zagrebu i najmanje jednoj točki na pristupnom području Rijeka.

Kako je u konkretnom slučaju HT odbio zahtjev Terrakoma za realizaciju voda od centrale Kozala do Radničke ceste 48 i predložio realizaciju lokalnog voda na području Rijeke bez naplate, HAKOM ističe da je HT doveo Terrakom u vrlo nepovoljnu poziciju prebacujući na njega trošak uspostave kolokacije u Rijeci i trošak međugradskog voda od centrale Kozala, Rijeka do Terrakom pristupne točke u Zagrebu, a sve zbog određene točke spajanja od strane HT-a u SP-za međupovezivanje s pokretnom mrežom HT-a na operatora korisnika odnosno Terrakom.

Naime, prebacivanje troška međupovezivanja na druge, alternativne operatore, u konkretnom slučaju, Terrakom, nije opravdano te je HAKOM dužan intervenirati u ugovorni odnos između Terrakom-a i HT-a u onoj u mjeri u kojoj je to nužno za pravilno i učinkovito funkcioniranje tržišta i

postizanja održivog i ravnopravnog tržišnog natjecanja. Navedeno je važno i radi izbjegavanja sporova u ovakvim slučajevima u budućnosti.

Nadalje, uzimajući u obzir načelo razmjernosti u ostvarivanju regulatornih načela i ciljeva utvrđenih u stavku 3., 4. i 5. ZEK-a, HAKOM je mišljenja da Terrakom ima pravo povezati svoju pristupnu točku u Zagrebu (Radnička cesta) osim s pristupnom točkom HT-a u Zagrebu (Draškovićeve), izravnim interkonekcijskim vodom i s pristupnom točkom HT-a u Rijeci (Kozale). U skladu sa točkom 2.4.1. Standardne ponude HT-a, troškovi interkonekcijskih vodova će se obračunavati sukladno udjelu prometa u korištenim vodovima, u slučaju nepostojanja simetrične realizacije kapaciteta (HT uspostavlja vod za međupovezivanje na jednoj pristupnoj točki, a operator u drugoj). Slijedom navedenog, a analizirajući predmetne odredbe HAKOM ističe kako je, u konkretnom slučaju, nužno i opravdano trošak vodova dijeliti ovisno o količini razmijenjenog prometa.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki II. izreke.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka ove odluke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Dostaviti:

1. Terrakom d.o.o., Radnička cesta 48, Zagreb - osobna dostava
2. Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, Zagreb – osobna dostava
3. U spis